

Fødevarechecks er ikke velfærd

Fødevarechecksene er endnu et plaster på en politisk skade, der kunne have været undgået.

Af Henrik Mas Nørgaard Christensen, formand for SAND

Klumme bragt i Dagbladet Arbejderen d. 15/1 2026

2026 var næppe kommet fra start, før statsministeren i sin nytårstale præsenterede os for én af regeringens løsninger på de stigende fødevarepriser: Fødevarechecken.

Jeg ser fødevarechecksene som endnu et plaster på en politisk skade, der kunne have været undgået. For det her handler ikke kun om stigende priser eller midlertidige kriser. Det handler om, at man systematisk har fjernet de værktøjer, der faktisk virkede – og nu forsøger at kompensere med checks, tilskud og særordninger, fordi folk ganske enkelt ikke har råd til at leve.

Som hjemløse mærker vi konsekvenserne direkte.

Tidligere fandtes der redskaber i systemet, som tog højde for virkeligheden. §34-tilskuddet er ét eksempel. Det var ikke perfekt, men det anerkendte, at nogle mennesker har faste udgifter, som ikke forsvinder, bare fordi man politisk beslutter sig for, at ydelserne skal være lavere. De værktøjer er i dag enten fjernet eller udhulet.

Resultatet ser vi nu.

I stedet for et system, der giver en nogenlunde stabil økonomi, har vi fået et kludetæppe af midlertidige løsninger: energichecks, inflationshjælp – og nu fødevarechecks. Ordninger, der ikke er tænkt som en del af en helhed, men som brandslukning, når konsekvenserne af reformerne bliver for

tydelige til at ignorere.

I stedet for et system, der giver en nogenlunde stabil økonomi, har vi fået et kludetæppe af midlertidige løsninger: energichecks, inflationshjælp – og nu fødevarechecks.

Energicheckene viste, hvor skævt det kan gå. Millioner blev udbetalt til mennesker, der ikke var målgruppen. Folk på herberg – som ikke selv betaler varmeregninger – fik penge. Og beskeden var: Behold dem. Det var for dyrt at rette op på fejlen. For den enkelte var det måske meget rart med lidt ekstra på kontoen. Men for tilliden til systemet var det dybt problematisk.

For hvad siger det, når man først skaber et system, hvor folk ikke kan få økonomien til at hænge sammen – og derefter deler penge ud i blinde, fordi det er nemmere end at reparere fundamentet?

Fra hvor jeg står, føles det som om socialpolitikken ikke længere handler om at sikre et værdigt liv, men om at styre adfærd og sende signaler. Visse udsatte grupper skal mærke konsekvenserne, også selvom det betyder, at hverdagen bliver unødigt hård og uforudsigelig. Samtidig virker det politisk vigtigere at føre en stram udlændingepolitik end at sikre, at mennesker i Danmark faktisk har råd til husleje, mad og basale fornødenheder.

Når fundamentet så for alvor begynder at vakle, kommer checksene frem. Ikke som en løsning, men som en indrømmelse: at reformerne ikke virkede.

Når fundamentet så for alvor begynder at vakle, kommer checksene frem. Ikke som en løsning, men som en indrømmelse: at reformerne ikke virkede.

Men man kan ikke bygge et velfærdssamfund på særordninger og midlertidige tilskud. Hvis mennesker igen og igen har brug for

checks for at overleve, er problemet ikke dem – men politikken. Måske skulle man begynde med at genindføre de værktøjer, der faktisk tog udgangspunkt i virkeligheden, i stedet for at opfinde nye plastre, hver gang skaden bliver for stor.